

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет міжнародних відносин
Кафедра іноземних мов та перекладу

УЗГОДЖЕНО
7.6 Декан
Сидоренко
Юрій ВОЛОШИН
« 8 » // 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Полухін
Анатолій ПОЛУХІН
« 10 » // 2022 р.

ПРОГРАМА
перекладацької практики

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні відносини»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародна інформація»
Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 «Міжнародне право»
Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Форма навчання	Курс	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	СРС	Форма сем. контролю
Денна	3	6	135 / 4,5	135	диф. залік
Заочна	4	7	135 / 4,5	135	диф. залік

Індекс: РБ-17-291 -1/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-291 -2/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-291з -1/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-292-1/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-292-2/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-292з-2/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-293/22-2.2.2.2

Індекс: РБ-17-293з/22-2.2.2.2

СМЯ НАУ ПП 15.01.03-01-2022

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 2 із 15	

Програму перекладацької практики розроблено на основі освітньо-професійних програм «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація» робочих навчальних планів № РБ-17-291-1/22, № РБ-17-291-2/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»; освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес» робочих навчальних планів № РБ-17-292-1/22, № РБ-17-292-2/22 за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»; освітньо-професійної програми «Міжнародне право» робочого навчального плану РБ-17-293/22 за спеціальністю 293 «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Програму практики розробив
ст. викладач кафедри іноземних мов В. Гундарєва

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри іноземних мов та перекладу, протокол № 8 від «27» 08 2022 р.

Завідувач кафедри Н. Гончаренко-Закревська

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри міжнародні відносини та регіональні студії, протокол № 13 від «06» 09 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини» С. Троян

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформація» І. Дерев'янку

Завідувач кафедри Н. Ржевська

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 3 із 15	

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 12 від « 30 » 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини» _____ А. Прокоп'єва
Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес» _____ К. Сидоренко
Завідувач кафедри _____ Л. Побоченко

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 10 від « 15 » 09 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми
професор кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства _____ Н. Мушак
Завідувач кафедри _____ Р. Максимович

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 11 від « 10 » 11 2022 р.

Голова НМРР _____ К. Сидоренко

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

Система менеджменту якості.
Програма
перекладацької практики

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 15.01.03-01-2022

Стор. 4 із 15

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	
1. Пояснювальна записка	5
1.1. Місце, мета, завдання перекладацької практики в системі професійної підготовки здобувачів вищої освіти.....	5
1.4. Інтегровані вимоги до знань і умінь з перекладацької практики.....	6
1.5. Міждисциплінарні зв'язки перекладацької практики.....	7
2. Програма перекладацької практики	8
2.1. Зміст перекладацької практики.....	8
2.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять	9
2.2.1. Тематика занять.....	9
3. Навчально-методичні матеріали з перекладацької практики	10
3.1. Список рекомендованих джерел	10
4. Звіт з практики	11

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯНАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 5 із 15	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце перекладацької практики в системі професійної підготовки фахівця

Перекладацька практика є важливою складовою курсу підготовки здобувачів вищої освіти до можливості застосування набутих знань, навичок та вмінь, що забезпечують виконання перекладацької діяльності фахівця під час двомовного спілкування в побутовому, академічному та професійно-діловому середовищі сфери міжнародних відносин.

1.2. Мета перекладацької практики

Основною метою перекладацької практики є подальший розвиток та консолідація лінгвістичного, соціолінгвістичного і прагматичного компонентів перекладацької комунікативної компетенції та її реалізація у різних формах і видах перекладу в конкретній практичній діяльності; розвиток вмінь та навичок самостійного вирішення практичних завдань, пов'язаних із професійною сферою.

1.3. Завдання перекладацької практики

Головним завданням перекладацької практики є реалізація набутих знань під час вивчення дисциплін «Іноземна мова спеціальності» і «Теорія і практика перекладу» та застосування різних видів усного та письмового перекладу англійською і українською мовами; подальшого розвитку та вдосконалення навичок усного і письмового перекладу, а також лексико-граматичних навичок. Завданнями перекладацької практики також є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань як з англійської мови (перш за все, мови професійного спрямування), так і з методів перекладу, вибору тих чи інших засобів перекладу з урахуванням особливостей текстів за професійним спрямуванням;
- ознайомлення з методами практичного забезпечення перекладу під час конференцій, круглих столів, панельних дискусій, судових засідань, переговорів;
- вироблення вмінь реалізовувати свої перекладацькі рішення з урахуванням обмежень у часі та ресурсах;
- практичне застосування вмінь виконання перекладу в електронному варіанті;
- вивчення особливостей та визначення специфіки ведення експортно-імпортової документації англійською мовою;
- розвиток навичок роботи із словниками різних видів, а також зі довідково-інформаційною літературою та новітніми інформаційними технологіями в процесі перекладу.

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 6 із 15	

1.4. Інтегровані вимоги до знань та умінь з перекладацької практики

У результаті перекладацької практики здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- основні моделі перекладу, номенклатуру і сутність трансформаційно - адаптивних засобів та способів їх використання задля забезпечення еквівалентності та прагматичної адекватності цільового тексту;
- різні види письмового перекладу: повний, реферативний, анотаційний, консультативний;
- спеціальну термінологічну лексику галузі міжнародних відносин;
- англійські відповідники української професійно-ділової та загальнонаукової лексики;
- лексичні, граматичні, стилістичні та структурно-композиційні відмінності інформаційно-аналітичних текстів, написаних англійською та українською мовами;
- лінгвістичні та екстралінгвістичні характеристики та умови виконання послідовного усного різноспрямованого перекладу бесід академічної та професійно-ділової тематики з опорою на друкований текст (переклад з аркушу) та на слух з опорою на попередній запис почутого;
- вимоги до оформлення різних видів письмового перекладу документів;
- позитивні та негативні фактори, які впливають на роботу перекладача під час виконання письмового та послідовного усного різноспрямованого перекладу.

Вміти:

- застосовувати на практиці теоретичні знання, лексико-граматичні навички і мовленнєві вміння, які входять до складу перекладацької комунікативної компетенції;
- використовувати необхідні лексико-граматичні трансформації під час усного послідовного і повного письмового та перекладу англійських текстів;
- відбирати перекладні еквіваленти, що відповідають широкому екстралінгвістичному контексту перекладу;
- адаптувати текст перекладу (письмового чи усного) у відповідності з конкретним комунікативним завданням.
- виконувати різні форми та види галузевого перекладу;
- виконувати паралельні дії двома мовами, переключатися з однієї мови на іншу;
- працювати із довідковою лінгвістичною літературою, а також з друкованими джерелами спеціальної вузькогалузевої приналежності з метою отримання додаткової інформації;
- користуватися Інтернет ресурсами освітнього та науково-освітнього призначення;

- перекладати різні типи текстів: співвідносити зміст перекладу із реальною комунікативною дійсністю, визначати ступінь повноти передачі змісту залежно від поставленої мети та виду перекладу;
- виконувати різні види письмового перекладу: повний, вибірковий, реферативний, анотаційний;
- виконувати послідовний усний переклад з англійської мови інформативно-аналітичних текстів, прочитаних з аркушу або усних повідомлень сприйнятих на слух;
- вільно розуміти письмове та усне мовлення у природному темпі і правильно передавати зміст вихідного висловлювання мовою перекладу;
- швидко і правильно вести перекладацький запис;
- членувати текст, який сприймається, визначаючи мінімальну смислову групу, яку можна починати перекладати;
- швидко переключатися з читання вихідною мовою на усне мовлення мовою перекладу;
- будувати й чітко промовляти правильні закінчені речення незалежно від якості мови вихідного тексту та повноти розуміння почутого.

1.5. Міждисциплінарні зв'язки перекладацької практики

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯНАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 8 із 15	

2. ПРОГРАМА ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Перед початком перекладацької практики проводяться установчі збори та зустрічі з керівниками практики, на яких роз'яснюються цілі та завдання перекладацької практики, затверджуються календарний графік проходження практики, самостійні та індивідуальні завдання практикантів, вимоги та правила оформлення звітної документації з перекладацької практики (звіт, характеристика та щоденник практики), кінцеві строки захисту перекладів та складання заліку. Керівники від кафедри призначаються наказом ректора.

По закінченні практики всі студенти звітують про проходження перекладацької практики у письмовій формі, захищають свої переклади й складають залік.

2.1. ЗМІСТ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

№ пор.	Назва теми
1	2
1.	Установчі збори та зустрічі з керівниками практики. Загальні відомості про основні цілі і завдання навчальної (перекладацької) практики та вимоги до практикантів. Інструкція з охорони праці. Основні вимоги до оформлення звітної документації про проходження навчальної (перекладацької) практики.
2.	Використання словників, електронних перекладачів та довідкової літератури при перекладі текстів за професійною тематикою. Підбір та оформлення тексту перекладу. Особливості кінцевої правки та редагування письмового перекладу текстів за професійною тематикою.
3.	Навчально-тренувальний усний послідовний переклад. Методика ведення усного послідовного перекладу. Особливості виконання усного послідовного перекладу текстів промов доповідачів під час проведення наукових конференцій, панельних дискусій, круглих столів, судових засідань тощо.
4.	Особливості та основні труднощі письмового перекладу текстів за професійним спрямуванням: переклад текстів курсових робіт, переклад наукових статей.
5.	Консультації з керівником практики.
6.	Складання та захист письмових перекладів та звітної документації про проходження практики.

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯНАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 9 із 15	

2.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять

Виконання індивідуальних завдань є важливим етапом у підготовці здобувачів вищої освіти до переддипломної практики. Індивідуальні завдання включаються у програму перекладацької практики з метою тренування, розвитку та вдосконалення практичних умінь та навичок письмового та усного послідовного перекладу, самостійного розв'язання наукових, дослідницьких або організаційних завдань, що сприяє активізації їхньої подальшої професійної діяльності, підвищенню ініціативи та наданню практики конкретного змісту та цілеспрямованості. Матеріали, вміння та навички, напрацьовані та набуті під час виконання індивідуальних завдань, можуть в подальшому бути використані при виконанні різних видів перекладу, бакалаврської роботи, а також при підготовці доповідей, статей, тощо.

До індивідуальних завдань для здобувачів вищої освіти під час перекладацької практики входить:

- пошук іншомовної інформації у періодичних виданнях, її обробка та переклад;
- вивчення новітніх технологій, їх використання при перекладі;
- виконання навчально-тренувальних видів перекладу, а саме: усного послідовного перекладу і письмового перекладу текстів за професійним спрямуванням.

2.2.1. Тематика занять

1. Підготовка та підбір текстів за професійним спрямуванням для перекладу. Робота з довідковими джерелами. Підбір необхідних словників, електронних перекладачів та Інтернет-ресурсів за темою.

2. Виконання навчально-тренувального усного послідовного перекладу під час проведення конференцій, панельних дискусій, круглих столів тощо на аудиторних заняттях.

3. Ознайомлення з особливостями виконання письмового перекладу в електронному вигляді, з основними правилами коригування та редагування тексту перекладу. Виконання навчально-тренувального перекладу текстів курсових робіт та наукових статей.

4. Консультації з керівником практики з приводу вирішення поточних проблем щодо перекладів текстів за професійним спрямуванням.

5. Ознайомлення з вимогами до повного письмового перекладу. Підготовка до виконання залікового перекладу. Виконання залікового перекладу.

6. Складання та захист письмових перекладів та звітної документації про проходження перекладацької практики.

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯНАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 10 із 15	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

3.1.Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

1. Войтко Т. (2021). Розширена метафора як концепційний стилістичний прийом метафізичної поезії та методологія дослідження. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія, (1), 12-17. <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2021.1.2>
2. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). – К. : Ленвіт, 2014. – 157 с.
3. Василюшина Н.М., Гончаренко-Закревська Н.В. Загальна характеристика сучасного стану туристичної освіти в Україні / Сучасні тенденції іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей в полікультурному просторі: матеріали VI міжнар. науково-практичної конференції, 5 червня 2020 р. тези доп. – К.: ФМВ, НАУ, 2020. – С. 27 – 34
4. Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин: навчальний посібник / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, Л.А. Тарануха та ін. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2015. – 280 с.
5. Переклад англійської громадсько-політичної літератури: Міжнародні угоди в галузі прав людини: навч. посібн. / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, Т.В. Ганічева. – Вінниця: Нова книга, 2017. – 416 с.
6. Переклад англійської юридичної літератури: навч. посібн. / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, Ю. В. Іванко, І. П. Ліпко. – Вінниця : Нова книга, 2017. – 656 с.
7. Vasylyshyna N. M. Priorities of tourism higher education advancement and acquiring foreign language communication abilities as a component of training specialists in Ukraine and Turkey // Наука і освіта. – 2016. – №10. – С.150 - 156. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2016-10-27>
8. Vasylyshyna N., Skyrda T., Frolova O., Leleka T., Horovenko O. Modernization of Professional Foreign Language Training for Future Masters of Ukrainian Universities in Conditions of Interethnic Communication. Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research. 2022. Vol. 12. Issue 1. Special Issue XXVI. P. 55 – 61.

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯНАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 11 із 15	

Додаткові рекомендовані джерела

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця. Нова Книга, 2018. – 448 с.
2. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури: Система державного управління США: навч. посібн. / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, О. В. Ребрій. – Вінниця: Нова книга, 2017. – 480 с.
3. Переклад англomовної економічної літератури: економіка США: загальні принципи: навчальний посібник / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. О. Пенькова, І. П. Ярошук; За ред. Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. – Вид. 2-е. – Вінниця : Нова книга, 2017. – 380 с.

4. Звіт з практики

4.1 Інформація про порядок підведення підсумків практики

За підсумками перекладацької практики здобувачі вищої освіти мають підготувати розгорнутий письмовий звіт. До звіту додається щоденник практики, підписаний практикантом і керівником.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти (з диференційною оцінкою) в комісії, призначеній завідувачем кафедри.

До складу комісії входять відповідальний за організаційне та навчально – методичне керівництво та викладачі кафедри, які проводили заняття за навчальним планом.

Після захисту звіт здобувачів вищої освіти зберігається на кафедрі протягом 1 року.

4.2 Форма звітності

Звіт має бути оформлений на аркушах формату А4 з обов'язковим врахуванням ДСТУ.

Звіт повинен бути виконаний на 10...15 аркушах. Текст звіту повинен бути набраний на комп'ютері в текстовому редакторі MS Word, шрифт - Times New Roman, 14, інтервал – полуторний. Розмір лівого поля 20 мм, правого – 10 мм, верхнього - 20 мм, нижнього - 20 мм. Абзацний виступ від початку рядка – 1,25 см. і містить:

- титульний аркуш;
- зміст;
- план проходження практики (завдання), підписаний керівником перекладацької практики, керівником від бази практики та затверджений деканом факультету;
- висновки за результатами практики;

- характеристику на практиканта, дану керівником практики від підприємства, з його підписом та печаткою підприємства;

На його останній сторінці практикант ставить особистий підпис і дату його написання.

4.3 Форма оцінювання проходження практики згідно Положення про РСО

4.4 Оцінювання окремих видів робіт виконання здобувачем вищої освіти під час проходження перекладацької практики здійснюється в балах відповідно до таблиці 11.

№ з.п.	Вид виконаної роботи	Мак кількість балів
1	Дотримання організаційних вимог (ознайомлення з програмою практики, проходження інструктажу з порядку проведення практики, правил охорони праці та пожежної безпеки, підтримання контакту з керівником під час проходження практики)	10
2	Вивчення структури бази практики, її функціональних підрозділів, діяльності та завдань, нормативно – правової основи. Ознайомлення з роботою відділів міжнародних зв'язків.	15
3	Виконання індивідуального завдання, узгодженого з керівником практики	30
4	Засвоєння теоретичного матеріалу за списком рекомендованої літератури	10
5	Оцінювання якості перекладу	10
6	Оформлення та подання звіту з практики і супровідної інформації у встановлений термін	10
7	Захист звіту практики	15
	Усього за програмою практики	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів роботи протягом комп'ютерно-перекладацької практики.

Оцінка за практику в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS відноситься до заліково – екзаменаційної відомості та до індивідуального навчального плану студента за підписом керівника практики від Університету, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

Оцінювання практики проводиться згідно Положення про рейтингову систему оцінювання знань та практичних навичок, здобутих здобувачами вищої освіти під час проходження практики. Під час оцінювання підсумків роботи здобувачів вищої освіти, комісія бере до уваги зміст звіту, хід його захисту та відгук викладача – керівника практики. Оцінка за практику вноситься до

	Система менеджменту якості. Програма перекладацької практики	Шифр документа	СМЯНАУ НП 15.01.03-01-2022
		Стор. 13 із 15	

заліково-екзаменаційної відомості, залікової книжки та до індивідуального навчального плану здобувачів вищої освіти.

4.5 Інформація про підсумки практики

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних, підтверджених документально причин, може бути надано право на її повторне проходження за її індивідуальним графіком.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики з неповажних причин або за підсумками її повторного проходження отримав в комісії незадовільну оцінку, відраховується з університету.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри після її закінчення, а загальний підсумок практики підводиться на раді факультету. Звіт керівника практики зберігається на кафедрі три роки.

Система менеджменту якості.
Програма
перекладацької практики

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 15.01.03-01-2022

Стор. 15 із 15

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				